

Acupunctuur bij chronische pijn

Overtuigend bewijs voor effectiviteit

Door: Dr. C.L. Oei-Tan, arts

Negen epidemiologen en bio-statistici van kankerinstellingen in New York en Boston, en diverse universiteitsafdelingen in Engeland en Duitsland hebben gezamenlijk het grootste acupunctuur-onderzoek ooit uitgevoerd en met succes aangetoond dat acupunctuur helpt bij de bestrijding van lage rugpijn, nek- en schouderpijn, chronische hoofdpijn en artrose. De meta-analyse was gebaseerd op 17.922 individuele patiëntgegevens.

Omdat nooit echt een uitsluitel gegeven kon worden of acupunctuur beter scoorde dan placebo-acupunctuur, terwijl acupunctuur wel beter scoorde dan geen acupunctuur, doorzochten de specialisten van de Cochrane Trialists' Collaboration tussen 2008 tot 2010 alle publicaties over acupunctuur bij chronische pijn.

In november 2008 werden de inclusiecriteria geformuleerd voor de potentieel geschikte artikelen ten behoeve van de meta-analyse op individuele patiëntendata. In december 2010 is een tweede search gepleegd naar summarydata ten behoeve van de sensitiviteitsanalyse. De artikelen werden gezocht op MEDLINE, the Cochrane Collaboration Central Register of Controlled Trials en de citatie-indices van systematische reviews. Omdat alleen hoogwaardige gerandomiseerde klinische onderzoeken (RCT's) mochten worden geïnccludeerd, zijn van 82 RCT's slechts 31 geschikt geacht. Van die 31 onderzoeken, konden 29 trials worden geselecteerd waarvan de hoofdonderzoekers bereid waren tot nauwe samenwerking, zoals het verschaffen van de ruwe data van hun RCT. Het ging uiteindelijk om een totaal van 17.922 patiënten met chronische pijnklachten uit Amerika, Duitsland, Spanje en Zweden.

De RCT's moesten betrekking hebben op niet-specifieke rug- of nekpijn, schouderpijn, chronische hoofdpijn of

osteoartritis. De spierpijnen moesten minstens vier weken geduurd hebben. Verder moest het RCT's betreffen met onderzoeksgroepen die acupunctuur ondergingen en een controle groep die placebo-acupunctuur kreeg. Ook RCT's die acupunctuur vergeleken met niet-acupunctuur ofwel gangbare zorg werden in deze meta-analyse opgenomen.

Het doel was het effect te bepalen van acupunctuur vergeleken met placebo-acupunctuur en het effect te vergelijken van acupunctuur met geen acupunctuur of gangbare zorg.

De uitslag van het onderzoek

Het onderzoek toont aan dat acupunctuur werkt. Naar nu blijkt zijn er dus wel degelijk statistisch significante verschillen tussen acupunctuur en placebo-acupunctuur, ook al is die significantie niet zo groot als wanneer de acupunctuur werd vergeleken met gangbare zorg. Auteurs en commentatoren zijn unaniem van mening dat de uitslag van dit onderzoek klinisch relevant is. Dat dit van wezenlijk belang is, onderstreepte prof. dr. Edzard Ernst, arts en als hoogleraar Complementaire Geneeskunde verbonden aan de universiteit van Exeter, tijdens zijn presentatie op het Jubileumcongres van Supplement 'Zorg voor de toekomst' in 2009. Deze grote criticaster van complementaire zorgvormen verwoordde het als

volgt: "Als een therapie of een product voldoet aan de toetsing van de reguliere geneeskunde, dient de acceptatie ervan een vanzelfsprekendheid te zijn."

Interessant in het onderzoek is de constatering dat acupunctuur vooral een heilzaam effect scoorde bij patiënten met een slechte baseline voor de pijnscore of een slechte baseline voor de mentale score. Dat betekent dat acupunctuur een duidelijker effect liet zien bij de patiënten met de meeste pijn en de meest slechte mentale conditie.

Pijn kan niet succesvol bestreden worden zonder de psychologische factoren, zoals emotie en cognitie, te betrekken in de behandeling. Volgens de acupunctuur-artsen heeft acupunctuur duidelijk invloed op de uit balans geraakte emoties. Die invloed werd al eerder bewezen door neurofysioloog Prof. J.S. Han aan de hand van zijn neurofysiologische onderzoeken in 1992.

De eerste auteur van de publicatie van de meta-analyse is werkzaam in het Memorial Sloan-Kettering Cancer Center, waar acupunctuur al vele jaren is geïntegreerd in de patiëntenzorg. De Duitse auteurs hebben ervoor gezorgd, dat de vele Duitse klinische onderzoeken naar de kosteneffectiviteit van acupunctuur, konden resulteren in de medische erkenning van acupunctuur door de Deutsche Ärztekammer, een organisatie vergelijkbaar met de KNMG.

Archives of Internal Medicine

Het onderzoek werd onlangs gepubliceerd in het gezaghebbende tijdschrift Archives of Internal Medicine. Daarin wordt aangegeven dat de onderzoekers stellen dat acupunctuur effectief is bij de behandeling van chronische pijn

en daardoor een redelijke verwijsoptie is voor artsen. De verschillen tussen acupunctuur en placebo-acupunctuur, waarbij mensen de naalden door een op de huid geplakt kussentje geprikt krijgen en dus niet in hun lichaam, zijn significant hoewel bescheiden. Mogelijk zijn er andere factoren die een rol spelen in het therapeutisch effect.

Medisch Contact

In de editie van 19 oktober 2012 van het tijdschrift Medisch Contact schrijft Maylie Siauw, arts en lid van de NAAV, in een reactie op het onderzoek: “Het is te hopen dat we met de resultaten van dit grote onderzoek - een wetenschappelijke overwinning voor acupunctuur - met grote stappen en snel de meer dan 2500 jaar oude Chinese culturele erfenis vanuit de westerse wetenschap kunnen herontdekken en benutten voor een betere en goedkopere volksgezondheid en zorg in Nederland.”

Reactie NAAV

Volgens de Nederlandse Artsen Acupunctuur Vereniging (NAAV) is sprake van een doorbraak. De onderzoeksresultaten zullen eraan bijdragen acupunctuur als een volwaardige behandeling te zien binnen de zorg.

Hoewel uit veel onderzoeken blijkt, dat medische klachten van mensen die een acupunctuurbehandeling ondergingen, afnamen ten opzichte van mensen die geen acupunctuur kregen, erkent de reguliere medische wereld deze onderzoeken nog niet of nauwelijks. Met de uitkomst van deze groot opgezette meta-analyse op individuele patiëntgegevens is eindelijk het effect van acupunctuur bij chronische pijn bewezen volgens de spelregels van het vergelijkend onderzoek. Acupunctuur geeft dus wel degelijk significante verschillen met placebo-acupunctuur bij de behandeling van lage rugpijn, nek- en schouderpijn, chronische hoofd-

pijn en osteoartritis,” stelt voorzitter dr. Chun Lee Oei-Tan van de NAAV.

www.archinte.jamanetwork.com/article.aspx?articleid=1357513

www.naav.nl